

Haarlems Mediafonds

**Jaarverslag
2022**

**Stichting Haarlems Stimuleringsfonds
Lokale Journalistiek**

'Het Haarlems Mediafonds gaat het tweede jaar van zijn bestaan in met een groter bedrag in kas dan het bestuur had gewenst.' Zo luidde de openingszin van een persbericht dat het HMF begin 2022 rondstuurde. Van de €250.000 die het fonds bij de oprichting had meegekregen van de gemeente Haarlem was nog ruim twee derde over.

Bij de afsluiting van het boekjaar 2022 moeten we constateren dat het ook in dit jaar niet is gelukt een substantiële deuk in de bankrekening te slaan. Van de achttien ingediende aanvragen kon het HMF er vijf honoreren, met bijdragen tot een totaal van €25.875.

Is onze doelstelling, 'versterken van de kritische functie van de journalistiek: de onderzoeksjournalistiek met diepgang en waakhondfunctie', wellicht te hoog gegrepen? Het is een vraag die zich met enige regelmaat opdringt, en niet alleen bij het Haarlems Mediafonds. Vorig jaar in november kwamen op initiatief van het HMF bestuursleden van vrijwel alle lokale en provinciale mediafondsen bij elkaar om ervaringen uit te wisselen. Een van de constateringen was dat onderbesteding een wijdverbreid probleem is en dat meerdere fondsen zich bezinnen op de vraag hoe hiermee om te gaan. Verderop in dit verslag meer hierover.

Het HMF heeft in het tweede jaar van zijn bestaan wel een grotere bekendheid gekregen in Haarlem. Mede dankzij twee informatieve avonden in De Pletterij wisten meer belangstellenden het fonds te vinden. En op onze website staan inmiddels acht producties in de etalage die elk voor zich laten zien dat de bijdragen uit het fonds goed besteed zijn. Nieuwe verhalen, een podcast en een documentaire zijn in voorbereiding.

Het HMF blijft onvermoeibaar proberen veel geld uit te geven aan de ondersteuning van onderscheidende journalistiek. Van 16 maart tot 1 mei kunnen weer aanvragen worden ingediend. We hopen op een rijke oogst.

Namens het bestuur,

*Tanja van Bergen, voorzitter HMF
16/03/23*

Bestuursverslag

I. AANVRAGEN EN TOEKENNINGEN

Met een bijdrage uit het Haarlems Mediafonds kunnen journalisten, in samenwerking met bestaande lokale media, bijzondere producties tot stand brengen die anders vermoedelijk niet gerealiseerd zouden worden. Onderscheidende journalistiek, verhalen die de inwoners van Haarlem en omstreken meer greep geven op wat er speelt in hun dagelijkse omgeving.

Het HMF ondersteunt audiovisuele (bijvoorbeeld podcasts of documentaires) en geschreven (print en online) journalistieke producties. Aanvragen, variërend van maximaal 1.500 euro voor een vooronderzoek tot maximaal 50.000 euro voor een grote productie, kunnen worden gedaan in het voorjaar en het najaar.

In de **voorjaarsronde van 2022** ontving het HMF **acht aanvragen**. Een daarvan werd ingetrokken omdat de aanvrager, een freelancejournalist, in vaste dienst ging werken. Drie aanvragen waren niet journalistiek van aard en twee werden om kwalitatieve redenen niet gehonoreerd.

Het HMF kende bijdragen toe aan:

VAN CHARKIV NAAR HEEMSTEDE

Maker Anke van der Meer | **Mediapartner** Haarlems Dagblad | **Output** [online fotodossier](#) met updates op socials, verhalen in Haarlems Dagblad **Bijdrage HMF** € 12.000

Na de Russische inval in Oekraïne komt een stroom vluchtelingen op gang. In Heemstede wordt een voormalige doopsgezinde pastorie het tijdelijke thuis van drie Oekraïense vrouwen, hun vier kinderen, in leeftijden van 4 tot 11, en de 70-jarige moeder van een van de vriendinnen. Fotojournalist Anke van der Meer volgt hen een jaar. Hoe pakken zij hun leven in Nederland weer op? Hoe reageert de buurt? Hoe is het contact met familie en vrienden in Oekraïne? En hoe kijken ze naar de toekomst? Van der Meer documenteert hun leven in Heemstede met haar eigen foto's en beelden die de vrouwen zelf maken. Het project is [ook te volgen op Instagram](#).

VERBORGEN STEMMEN

Angelo Agosti, een Italiaanse 'mug' in het Haarlemse verzet

Makers Daniela Tasca en Noémi Prent | **Mediapartner** Haarlems Dagblad **Output** Podcast en artikel in Haarlems Dagblad | **Bijdrage HMF** € 6100

Wanneer de nazi's in 1940 Nederland binnenvallen, kiest Angelo Agosti partij 'tegen' zijn geboorteland Italië. Al sinds de jaren dertig is hij als communist actief in de strijd tegen het (opkomende) fascisme en in 1940-1943 doet hij mee aan het georganiseerde (communistische) verzet in Haarlem. In *Verborgene Stemmen* doen Daniela Tasca en Noémi Prent verslag van een journalistieke zoektocht naar de beweegredenen van Agosti, verteld door nazaten en becommentarieerd door historici. Hierbij maken ze gebruik van privégegevens (dagboeken, correspondentie), overleveringen, getuigenissen en (nog niet ontsloten) archiefmateriaal. Het HMF ondersteunde in 2021 het vooronderzoek voor dit project.

In de **najaarsronde van 2022** ontving het HMF **tien aanvragen**. Vier daarvan waren niet journalistiek van aard, drie werden om kwalitatieve redenen niet gehonoreerd. Het HMF kende bijdragen toe aan:

VOORONDERZOEK
documentaire economisch daklozen

Maker Niels Bik | **Beoogd mediapartner** NH Nieuws | **Output** filmplan voor documentaire | **Bijdrage HMF** € 1.275

Haarlem kent een stijgend aantal economisch daklozen: mensen die na een scheiding of door financiële pech geen woning meer hebben en geen betaalbaar alternatief kunnen vinden. Noodgedwongen trekken zij in bij hun ouders, logeren bij vrienden op de bank, leven in een camper of op een vakantiepark. Welke invloed heeft dit op hun dagelijkse leven? En welke factoren op de Haarlemse woningmarkt maken dat het aantal economisch daklozen toeneemt? Wat is bijvoorbeeld de invloed van de aantrekkingskracht die Haarlem uitoefent op forensen en expats? Niels Bik doet vooronderzoek voor een documentaire over dit onderwerp.

Het mislukte stadionproject voor HFC Haarlem

Maker Robbert Minkhorst voor *Haarlems Dagblad*
Output Reconstructie en serie artikelen
Bijdrage HMF € 5.000

In 2023 is het tien jaar geleden dat de curator definitief de boeken sloot van het failliete HFC Haarlem, nog geen jaar nadat de bouw van een nieuw stadion voor de club was afgeblazen. Over de ondergang van de 'roodbroeken' doen nog steeds wilde verhalen de ronde. Met een reconstructie wil *Haarlems Dagblad* in kaart brengen wat wiens rol is geweest in het mislukte stadionproject en het uiteindelijke faillissement van de profclub. Ook zoekt de krant het antwoord op de vraag hoe groot het verband is tussen die beide gebeurtenissen. Hoe kijken belanghebbenden terug op hun eigen rol? En welke lessen trekt men uit de geschiedenis?

ROSEHAGHE

VOORONDERZOEK
Het sociale woningbouwproject Rosehaghe

Maker Maikel Ineke
Output Journalistiek productieplan voor podcast
Bijdrage HMF 1.500 euro

Rosehaghe is een geliefde buurt in Haarlem. Centraal gelegen, bijzondere architectuur, tuinen op het zuiden én betaalbare huren. De idealen die ruim honderd jaar geleden ten grondslag lagen aan dit sociale woningbouwproject zijn er nu nog steeds voelbaar. Daarbij speelt Rosehaghe een bijzondere rol in de Nederlandse cultuurgeschiedenis: Theo en Nelly van Doesburg kozen Sael Rosehaghe uit voor hun DADA Soirée, op 11 januari 1913. Zo maakte Haarlem als tweede stad in Nederland kennis met het dadaïsme. Maikel Ineke doet vooronderzoek voor een podcastreeks over Rosehaghe, waarin hij lijnen wil doortrekken uit het verleden naar nu en het woningcomplex in een breder maatschappelijk perspectief plaatst.

II. EXTRA ACTIVITEITEN

7 JUNI

Haarlemse Media-avond

Welke onderwerpen die van belang zijn voor Haarlem en directe omgeving laten journalisten van de lokale en regionale media liggen? Op dinsdag 7 juni 2022 stelde De Pletterij haar podium beschikbaar voor particulieren en maatschappelijke organisaties in en rond Haarlem. Zij konden onderwerpen die hen na aan het hart liggen aanbevelen bij de verzamelde (freelance) journalisten die voor lokale en regionale media werken.

De avond was een initiatief van HMF-ambassadeur Frénk van der Linden en betrokken Haarlemmer Jan van Eeden, die zich zorgen maakt over wat hij zag als een gebrek aan waakhondjournalistiek in de stad. Een vertegenwoordiger van het Leids Mediafonds was uitgenodigd om te komen vertellen welke projecten dit fonds zoal ondersteunt. Ook kregen de aanwezige journalisten een korte uitleg over hoe het Haarlems Mediafonds werkt.

20 OKTOBER

Workshop: Zo maak je van een leuk idee spannende journalistiek

Op uitnodiging van het HMF verzorgde Belia Heilbron op 20 oktober een workshop in De Pletterij. Het thema: hoe je van 'ik wil iets met ...' komt tot een solide journalistieke vraagstelling. Als onderzoeksjournalist bij platform Investico weet Heilbron hoe je dat stapsgewijs aanpakt. Ze is bovendien vertrouwd met het speciale karakter van lokale en regionale journalistiek, want Investico werkt geregeld samen met collega's uit de regio.

Het werd een avond in de categorie klein-maar-fijn. Het publiek bestond uit een tiental (freelance) journalisten die na een inleiding van Heilbron met elkaar in gesprek

gingen aan de hand van een concrete casus. Een citaat uit de evaluatie door een van de deelnemers: 'Interessante en leerzame presentatie van Belia en ook leuk om daarna als groep met onderwerpen aan de slag te gaan. Dat is iets wat ik als freelancer nog wel eens mis.'

19 NOVEMBER

Overleg lokale en provinciale mediafondsen

Nederland telde eind 2022 acht lokale en twee provinciale mediafondsen. Op initiatief van het HMF ontmoetten bestuurders van deze fondsen elkaar in november tijdens de jaarlijkse conferentie van de Vereniging van Onderzoeksjournalisten (VVOJ). De agenda, kennismaken en ervaringen uitwisselen, bleek nuttig. Qua werkwijze lijken veel fondsen op elkaar, de ervaringen overlaptten ook, waarbij opmerkelijk is dat vrijwel alle fondsen 'onderbesteding' constateren: de beschikbare middelen zijn aan het einde van het jaar niet op.

Het overleg krijgt dit jaar een vervolg in mei. Voorafgaand aan deze bijeenkomst wordt met steun van het Stimuleringsfonds voor de Journalistiek een quickscan gemaakt, waarbij onder meer zal worden gekeken naar de behoefte aan en mogelijkheden voor samenwerking op praktisch gebied.

III. BESTUUR EN ORGANISATIE

De **Stichting Haarlems Stimuleringsfonds Lokale Journalistiek** is notarieel opgericht op **2 maart 2021** en ingeschreven op dezelfde datum in het Handelsregister van de Kamer van Koophandel in Haarlem onder **KvK-nummer 862322029**.

Postadres postbus 4028, 2003 EA, HAARLEM

T +31 6 15 35 26 62 (bestuursfunctionaris Roderick Hageman)

E info@Haarlemsmediafonds.nl

Het **bestuur** van het HMF wordt sinds de oprichting gevormd door:

Tanja van Bergen, voorzitter

Nausicaa Marbe, secretaris

Sheila Sitalsing, penningmeester

Kim van Keken, algemeen lid

Jan Kuys, algemeen lid

Frénk van der Linden is aan het HMF verbonden als **ambassadeur**. Hij oordeelt niet mee over aanvragen uit het fonds.

Omdat aanvragen uit het fonds worden beoordeeld door het bestuur is statutair vastgelegd dat bestuursleden niet actief zijn bij/voor, of banden hebben met media in Haarlem en omgeving.

De bestuurders van het Haarlems Mediafonds en de ambassadeur zijn **vrijwilligers**, zij ontvangen **geen honorarium** voor hun werkzaamheden. Voor de beoordelingsvergaderingen wordt een bescheiden **vacatiegeld** betaald. In verband met de uitoefening van hun functie gemaakte **onkosten** kunnen aan bestuurders worden vergoed, waarbij geldt dat deze uitgaven reëel en proportioneel dienen te zijn.

In maart dit jaar is het **huidige bestuur drie jaar in functie**. De statutaire benoemingsperiode is vier jaar, met de mogelijkheid van een verlenging voor eenzelfde periode. Het bestuur zal dit jaar een **rooster** opstellen voor het aftreden van zittende bestuursleden.

Het bestuur wordt ondersteund door **bestuursfunctionaris Roderick Hageman**. De **financiële administratie** is met ingang van 2023 ondergebracht bij Chicks and Balances Financial Service, te Delft.

In het eerste **beleidsplan** van het HMF, gepubliceerd medio 2021, staat: 'Op basis van de ervaringen in de eerste aanvraagronde stelt het bestuur een **meerjarenbeleidplan** op, voor de periode 2022-2024'. Dit voornemen is blijven liggen, maar zal in de zomer van 2023 alsnog worden opgepakt door een beleidsplan op te stellen voor de jaren **2024-2026**.

BEOORDELINGSCRITEIA AANVRAGEN

Voor een bijdrage uit het Haarlems Mediafonds beoordeelt de stichting aanvragen op:

a) *journalistieke kwaliteit en diepgang*

De aanvrager werkt volgens de normen en kwaliteit van de journalistieke beroepsethiek en vanuit journalistieke beginselen (onder meer hoor en wederhoor, onafhankelijk, betrouwbaar en deskundig in berichtgeving, analyse en opinie). Opiniërende artikelen zijn als zodanig herkenbaar. Het project moet dieper graven dan de eerstelijns nieuws- en actualiteitenberichtgeving.

b) *relatie onderwerp met Haarlem en/of de Haarlems regio*

De productie waarvoor een bijdrage wordt gevraagd, levert een journalistieke verdiepingslag op een onderwerp dat specifiek van belang is voor de inwoners van Haarlem en omgeving.

c) *maatschappelijke relevantie en actualiteit*

De voorgenomen productie geeft de inwoners van Haarlem en omgeving meer inzicht in een maatschappelijke ontwikkeling of een maatschappelijk probleem. Dit kan gebeuren door nieuwe feiten aan te dragen, maar ook door al bekende feiten op een nieuwe manier te interpreteren of met elkaar in verband te brengen.

d) *betrokkenheid bestaande lokale media*

Bij de aanvraag en publicatie zijn een of meer bestaande lokale media betrokken, waarbij crossmediale uitingen en nieuwe samenwerkingen met een of meer media de voorkeur genieten. Een lokale krant of zzp'er kan bijvoorbeeld samenwerken met een regionale krant, of omroep, of een mediabedrijf met provinciaal bereik. Samenwerking met landelijke media is zeker mogelijk, maar aangezien het HMF beoogt het Haarlemse medialandschap te versterken, moeten alle vormen van samenwerking in elk geval leiden tot publicatie/uitzending door een lokaal of regionaal medium.

e) *toetsingscriteria aanvraag vooronderzoek*

Een vooronderzoeksvorstel kent een duidelijke onderzoeksvraag die verklaart waarom niet meteen met de onderzoeks- en/of uitvoeringsfase kan worden begonnen. De aanvraag maakt duidelijk op welke wijze het voorgestelde onderzoek de gebruikelijke researchfase van een journalistiek project overstijgt.

f) *overig*

Bij de beoordeling geldt als aanbeveling de mate waarin de voorgenomen journalistieke producties samenwerking tussen media, inhoudelijke journalistieke vernieuwing en kansen voor nieuw talent stimuleren.

De werkwijze die het fonds hanteert in de aanvraagronde staat gedetailleerd omschreven in het HMF-reglement, dat is gepubliceerd op de website van het fonds.